

IX. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

1916. 19. szám.

Budapest, május 9

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre -- 12 korona
Félévre -- -- 6 korona
Negyedévre -- 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona. Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.	Megjelenik minden vasárnap.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.
--	--------------------------------	--

A rabok levelezései.

Írta: Székely Vladimír budapesti ker. rendőrkapitány.

A letartóztatás nem egyforma fegyver.

A czella ajtaja annyi embernek a temető kapuja: az erkölcsi temető, melyből alig van feltámadás. Mert az emberek általában igen szigorúak. A becsület és tisztesség nem éppen túlkomoly fogalmak — hányan vannak, a kik játékot üznek ezekkel? — de ha a lázlat letört, a legszigorúbb ítélőbírákka sokszor ép azok válnak, a kiknek egyetlen érdemük, hogy még nem leplezték le őket. Ezért oly mondhatlan nehéz minden, a mi a rehabilitáció körül forog, a közvélemény, a társadalom csökönnyösen visszadob mindenkit, a ki egyszer félrelépett és megint fel akar kapaszkodni arra a göröngyös útra, mely a becsület s köztisztesség állomása felé vezet.

A ki onnan letért, már alig mehet vissza. A jogos bizalmatlanság és szűkkeblű előítéleteknek olyan sörénye állja el legjobbiszeműbb törekvéseit, hogy a legtöbb tehetetlenül hull vissza a — mocsárba.

Áll ez leginkább az intelligens emberre, ki hivatásánál, egyéniségénél fogva, már bizonyos pozíciót s nevet szerzett a társadalomban. Azért helyrehozhatatlan katasztrófa arra az emberre, mikor először kíséri rendőr, csendőr és először zárul be mögötte a nehéz ajtó. Előtte rostélyos ablak, egy ágy, egy szék s asztal. A nagy világból, mely annyi jót s élvezet kínál — ime erre szűkült össze az ő birodalma. Kikerülhet a szabadba, levezelgetett már rég bűnéért, a bizalmatlan tekintetek, megvető arczok, az elutasító gesztusok lelkiileg megint és megint visszakergetik abba a kis cellába, a hol megkezdődött kalváriajárása.

De van másképpen is! Amikor a cellavendég közönnyösen lép be. Alig fordul az ajtókulcs s már odavágja magát a piroscsre. Nemsokára pedig egészséges horkolás jelzi, hogy a fáradt jövevény nagyon is igaztalan léte aluszsa az igazak álmát. Még mérsékelten sem izgatja az új állapot. Közönnyösen veszi, meg sem lepi. Benne van a számadásában, elkönnyveli, mint a jó kereskedő a veszteséglistán. A megrögzött tolvajok, a szokásból, sőt meggyőződésből bűnözők szoktak ilyen jóízűen aludni ezen a helyen is.

Olyanok ők, mint a gázlámpák imbolygó világi ásánál éjszaka az utcát rovó perditák. Nincs mit szégyelniük. Ők már összebarátkoztak a szégyennel. Már nincs tovább, nem lehet lejobb! És az álmuk jó.

A letartóztatás nem egyforma fegyver. Az egyiknek elveszi az álmát, a másik kialuszsza magát a fogdában.

Heteken át azonban most a budapesti főkapitányságon a *virrasztók* voltak túlsúlyban. Szokatlan vendégek érkeztek, a kik hat szobás lakásukat süppedő perzsa szőnyegekkel cserélték fel azzal a kis zúggal, melyen csak lopva néz be a napsugár.

A posztócsalók voltak. Kétségbeesett, ijedt arczok mind. Összeomlott, megsemmisült minden. A milliomosokból koldusok lettek. Annál is rosszabb. Tegnap még egy betörő lakott itt és most ő az utódja: a czilinderes úr, a ki autójáról gögösen nézte le a gyalogjáró szegény embert.

Soha annyit nem virrasztottak a főkapitányság celláiban. Az éjszaka csendje pedig mindig gondolatokat termel. Vajjon min gondolkoztak a finom urak?

Nos, ebben már *egysformák* lettek azzal a betörővel és zsebtolvajjal, a kik előttök laktak ott. Menteni, mit menteni lehet. Tagadni, de ügyesen. Többen vannak. Meg kellene állapodni. Nebogy az egyik hazugsága a másik hazugságával összeütközzék s ebből éledjen fel az igazság. Eltüntetni a bizonyítékokat.

Egyforma ebben minden cellalakó. A régibb azonban sűrűngosabb. A *störzsvendégeknek* erre már van külön nyelvük, rendszerük és technikájuk. De a posztócsalók új emberek voltak. Álarczsal ugyan, mégis bentmaradtak a becsületes társadalomban, honnan vették volna így hozsá a tudományt? Hozzáfogtak tehát a legnaivabb és legegyszerűbb módszerhez: megvesztegették a fogházat őrző rendőrt. Házat, birtokot ígértek neki és a rendőr elkábult. Vállalta, hogy egymással üzeneteket cseréljenek ki, közvetítette a kifelé való levelezésüket, míg őt is le nem leplezték és dugába nem dőlt minden mesterkedés. A posztócsalók megint pórul jártak azzal a különbséggel, hogy magukkal rántottak egy nyomorult, szegény embert is, a ki nem volt elég erős, hogy az ígéretek arany hegyének ellenálljon.

— Ostobán csinálták! — mondotta volna meggyőződésseljesen akármelyik közép művel ségű betörő. Az

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

és a többi hangszerokat általánosan elismert legjobb gyártm. szállit.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

os. és kir. udvari és hadsereg szállitók, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerok javításán, vétele és becseselése. — Árjegyzék minden hangszerrel külön kildeték.

effélének más a módja. Sőt egyik nagyon tehetséges tagja a betörő-társadalomnak, a ki üres óráiban irói tehetségnek is érezte magát, azzal dicsekedett, hogy meg is írta «A rabok titkos levelezései» czimén, és hogy teljes legyen a cikk, az ellene való védekezés módjait is megadta. M. Károly volt, a kit a múlt évben tábbrendbeli betöréssel gyanúsítva behoztak a főkapitányságra. Holmijs között egy meglehetősen helyesírási hibákkal telítüzdelte cikket találtak.

— Beakartam küldeni egy lapnak! — magyarázta a betörő. Ha használhatják az urak, tessék! — folytatta nagylelkűen. Mind saját tapasztalataim ezek.

És tényleg a cikk egészen használható. A mintalább következők:

«A bűnvizsgálatnak lényeges célját, a szabadság-büntetés egész természete, jogi és erkölcsi feladatának egész komolysága — írja a betörő — a raboknak és vizsgálati foglyoknak a külvilágtól való teljes elkülönítése oly érdekké emelik, hogy ennek megóvása a büntető hatalom intézményeinek legfőbb gondját kell, hogy képezze.

Hányszor történt már, hogy fogságból kicsempészett levelek, titkos utakon az érdekeltekhez juttatott értesítések gyakran egész új irányt adtak a vizsgálatnak, nyomokat tüntettek el és vagy kedvező bizonyítékok beszerzését tették lehetővé, vagy téves irányba vezették, vagy feltúrtóztatták az igazság hozsoló karját.

Uy visszaélések újabban mindinkább ráirányították a figyelmet arra a hatalmas, titkos propagandára, mely a börtönök és fegyházak lakóit, a társadalom bivatászerű gonosztevőit egy nagy és rendszeres szövetség szoros lánczába fűzi éppen úgy, mint a tolvajnyelv vagy a bőrükre tetovált titkos jegyek.

Természetes, hogy a börtön lakóinak, a foglyoknak a hozzátartozóikkal való levelezése fontos megszorításnak van mindenütt alávetve, s ez abban áll, hogy levél nem juthat át a börtön és fegyház küszöbén a nélkül, hogy előzetesen a felügyelőközegek vizsgálatán keresztül ne menne s csak szigorú láttamozás után juthat a rendeltetési helyre.

Az érdek, mely a foglyok és fegyenczek levelezésének a törvényes rend kijátszására célzó jelleget adhat, mindenekelőtt kettős lehet: vagy az történik, hogy a vizsgálati fogságban vádlottaknak szabadon lévő, vagy szintén letartóztatott bűn- és érdektársaik lehetnek, mely esetben azokat értesíteni szükséges a letartóztatásról, hogy bűnüket mihamarább megmentsék. Vagy pedig arról van szó, hogy az egyidejűleg letartóztatott bűntársak közt a védelem és tagadás rendszerét állapítsák meg s így a vizsgálat, a nyomozás céljait annál könnyebben meggyűsítsák.

Arra nézve, hogy mik azok a módok, a melyek ily érintkezést lehetővé tesznek, nem könnyű kimerítő felvilágosítást adni, mert azok hely és idő s a szokás-

szerű gonosztevők bizonyos szűkebb csoportja szerint nagyon különböznek.

Volt rá eset, hogy valaki, ki súlyos bűncelekmény miatt volt vizsgálati fogságban hónapokon keresztül, oly sikeresen érintkezett a küntlévő társaival láthatatlan levelezéssel, hogy végül szabadon bocsátották. Micsém bizonyították rá, ártó bűnös volt.

Az illető egyszerűen oldotta meg a nehézséget, elküldött levelei sorai közé lefőlözött big tejbe mártott tollal írta a titkos sorokat, mire aztán odakint egy poros rongy rázásával a tejjel irt betűkre a por ráta- padt, láthatóvá lett az írás s lehetővé tette a közömbös sorok közé rejtett utasítások elolvasását.

A magánzárkában levőnél ez nem mindig valószínűsíthető meg. Erre különben szükség sincs, mert ugyanezt a szolgálatot, a mit a tej, az egyszerű nyúl is megteszi, ha valaki a következők szerint jár el.

Vegyen egy fehér papírlapot, írjon rá egy pár sort nyálba mártott új tollal s azután két nap múlva nedvesítse meg vékonyan a papírt hideg vízzel. A betűk rögtön előtűnnek. Igaz, hogy csak alig láthatólag, de ha az ember a melegen a papírt megszáritja, akkor az írás könnyen lesz olvasható.

Ezt a proceesszust azonban nagyon egyszerűen lehet meggyűsíteni: még mielőtt a levél elindulna rendeltetési helyére, a levelet meg kell dörzsölni egy darab posztóval és akkor egy pillanat alatt vége a titoknak.

Sokszor előfordul ez a módszer is: a börtön betonfaláról lekaparnak egy keveset a salétromból. Ebből elég egy csipetnyit feloldani egy csepp vízben. Azzal a sorok között lehet írni. Ha az írás megszárad, olvashatatlanná lesz.

Irnak vereshagymalébe mártott tollal is. Ez is láthatatlan. Ha azonban a levelet a melegre tartják, így egy-kettőre rájöhethetnek a titokra, a betűk azonnal láthatók lesznek.

Használni szokták ezt a módot is: a tollat egy jól megnedvesített ólomosészéhez dörzsölik. A nedves ólom csak két-három nap múlva lesz látható, éppen elég idő ahhoz, hogy a czimzethez érkezzék, a ki kíváncsian fogja olvasni a sorok közt előtűnő szavakat. De itt is, ha a levél alá ammoniákos palaczkot tartunk, az ólom-éleg rögtön kiüti magát s mint ammoniákosó a legszebb zöld színben árulja el íróját.

Éppen ezért a ravaszabbak nem is folyamodnak ehhez a módszerhez. A hogy csak lehet, szert tesznek egy főtt tojásra, a tojás fehérjébe egy új tollat mártanak és teleírják a papírt láthatatlan betűkkel, mert a tojásfehérje nem hagy nyomokat.

A czimzett azonban már várja a levelet és nem tesz egyebet, mint egy gyufát gyújt meg a papir alatt és az ennek folytán képződő fekete ammoniákos kénhidrát szépen előfesti a rejtett betűket.

De a tudományos vegyi módszernél még sokkal el-

Ha fáj a feje ⁷ ne tetovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmákosabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Az északi harcztérről. — Egy 30-5-es kirakása a vonatból.

mésébbet is tudott kitalálni a rabok kimeríthetetlen interrenenciája, s ennek eszköze a helyesírás.

Az egész annyiból áll, hogy az ember, már mint az az ember, a kit a hűn lejtője a börtön küszöbéig juttatott el, látszólag a legártatlanabb levélben néhány (véletlen) helyesírási hibát ejt, mely fel eem tűnik a beavatatlan előtt.

Elég például egy t-vel kevesebbet, egy b-vel többet írni, vagy megfordítva, megkettőztetni az l-eket, fukaran bánni a ragozásban a kettős mássalhangzókkal s kifelejteni egy-egy hangzót, mindezt a legártatlanabbul. Ki vetne ilyesmit másnak a szemére? Hibás helyesírással régre mindenkinek szabad írni, ehhez mindenkinek joga van, a szép nemnek pedig egyenesen kiváltsága.

De ha van egy titkos barát, a ki átérti e rendszert s elég jó ortografus, hogy leltárcszon minden kihagyott vagy felesleges betűt s gondosan kiírja magának, úgy a rejtély kulcsa a kezében van s a legfontosabb üzenetekből a felfedeztetés kockázata nélkül értesülhet.

Modern börtönrendszerünk őbersége mellett azonban mindezeknek a taktikáknak sikere nagyrészen meg hiúsulna, ha egy kis szemlét tartanának legalább az ügynevezett gyanus egyének levelezése felett.

Ujabbannak a nyomára is jöttek, hogy egyes fegyintézetekben a foglyok leleményessége egész telefonösszeköttetéseket teremtett meg oly helyeken, hol a közös emésztőgödörből, bizonyos mindennapi czélokra esőhálózatok ágaznak szét. Ki hinné, hogy a gonoszterők fáradhatatlan fantáziája ebben is módot talált az egymással való titkos érintkezésre? Egyik beszél, másik hallgatódzik s fület arra a bizonyos nyílásra illeszti. Az akusztika meglepő.

Igaz, hogy a legkörültekintőbb óvatossággal ügyelnek fel a foglyoknak a külvilággal való érintkezéseire és levelezéseire, de e vegyi módszerekre még nem jöttek rá, mert ha ezen egy pár megégeti a kezét, úgy azután már nagyon vakmerő és elszánt embernek kell lennie, a ki a legpontosabb ellenőrzési rendszer mellett is képes megpróbálkozni a hatóság kijátszásának kétes eredményel kecsesítő eshetőségeivel, mikor tudja, hogy meglehet, hogy éppen önmaga ellen szolgálatat fegyvert a hatóság kezébe . . .

A stílus kétségtelenül írói készséget árul el. Egy betörő, a ki tollat forgat az álkules és feszítővas szakértő kezelése mellett?! Mindenesetre furcsa. Hozzá a bűnös világ ellen egész korrekt fejtegetésekkel! Ez már legalább is gyanus kétlakóság. A rendőrség tehát az írói tiszteletdíjat egyelőre visszatartotta, melyre pedig lefűhelt íróársunk komolyan számot tartott holmi kosztjavítási indoklásokkal. Az óvatosság csakugyan igen helyénvaló volt. M . . . y Károly betörőről, a kinek nagyszabású betöréseiről «az uri betörő» fő- és alczi-meivel valamikor sokat irtak a lapok, és a ki ezidő szerint is a fegyház vendégszeretétét élvezti, kiderült, hogy *plagizátor* is. A nagy garral átnyújtott cikkről megállapítottam, hogy évekkal ezelőtt az «Archives de

l'anthropologie» című francia folyóiratban jelent meg, onnan útvándorolt egy német lapba, és így szerzett róla tudomást az «uri betörő», ki úgy látta, hogy a dolog szakmájába vág. Lelepleztetésén nem lepődött meg túlságosan. Elvégre mi az, ha egy betörőről kiderül, hogy plagizált. Ezt is csak elszenvedni még.

Egyébiránt a cikk határozottan érdekes, tanulságos és így felesleges is lett volna rá haragudni. Utmutatásai közül különösen szok a becsesek, melyek arra utalnak, hogy a letartóztatottaknak a külvilággal és egymással való érintkezését lehetetlenné kell tenni. Ez a delikvenszeknek mindig nagy érdeke volna és így természetesen ennek megakadályozása viszont a mi érdekünk. Különösen a nyomozási stádiumra áll az, a mikor még minden nyers anyag, gyanuból vagy csak közvetett, sekélyes bizonyítékból szőtt. A nyomozás minden bűnügynek megindítója, forrása . . . ott kell tehát elsősorban arra törekedni, hogy minden meghiusítási szándék elháríttassék. A mi rosszul indul meg, alig fejződhetik be jól.

E szerint tehát már az előállítottaknak a külvilággal való bármelyes érintkezését sem szabad megengedni, az egy ügyhez tartozó gyanusítottak, előállítottak egymástól gondosan végig elkülönítendőek. A mennyire azt csak engedi a helyzet és ha az tökéletesen nem is vihető keresztül, éber ellenőrzéssel meg kell akadályozni minden gondolatcseserét, melyhez néha egy pár taglejtés is elég.

A budapesti rendőrség például ezt az elvet következetesen viszi keresztül. És számtalanszor van alkalmunk látni, hogy a bűntársak attól a pillanattól kezdve, hogy közéjük állt a rendőrség, hogy vesztik el a talajt lábuk alatt. Ha még úgy megegyeztek volna a védelem módjára, a bizonytalanság mégis lassanként megőrli ellenállási képességüket.

Vajjon a másik vagy a harmadik tagadott-e, és hogy tagadott?! Hátha szliácsolt (vallott) közbe, mit mondjak? A rendőrség embere pedig csak mereven néz és jegyez, ir, mit mondok. Most mosolyog . . . talán ügyetlenül bazudtam.

Tétovává válik így mindegyik, mert nagyon jól tudja, hogy a különböző bemondásokat csak össze kell hasonlítani és a hazugságok zürzavarából önként kibontakozik kölesönös bűnösségük.

Ez a nyomozó hatóságok előnye. Abban a pillanatban, a hogy az előállított vagy letartóztatott ép úgy érintkezhetnék a külvilággal, bűntársaival és érdekeltjeivel, ennek többé-kevésbé vége volna. Mert ravaszsággal, észszel győzi mindenki, a ki a bűn alá esküdt. De ilyenkor magára hagyatva, elzárva mindenkitől, mindentől lassan összeroppan, majd mind tehetetlenebbé válik, a mint a hurok összéb szornl körülölte.

Áll ez kiváltképen a *bűnös szövetségélné.* A bűnös természetében van a bizalmatlanság, mely szinte betegessé válik, a mikor baj környékezi . . . s szömböt kell adnia viselt dolgairól. Valahány dolhajszóvotságot fog-

Az északi harctérről. — Kilátás a Nidra.

*

tünk el. Valamennyinél volt konstataható az az idegesség, mely a térszűrésűtől vagy ügyetlenségétől fél. A maga erejében a legtöbb bizik, csak a másik pipogya-ságában sejtí a veszélyt.

Klasszikus példát adott erről egy most nemrégiben elfogott betörő. Zsenekabátban, csilinderben kapták el — műkifejzés — a detektívek egy helybeli szállodában. Elegáns volt, csak a kopott sárgacépző nem harmonizált. A gavallér különben tényleg jó családból származott, rég őrzött nyilvántartási lapja mellé mindjárt hozzá tette nemesi oklevelét, mely véletlenül mindig a zsebében volt. Nagyvenémes volt a daliás férfi és már is — husz centadót ulti. Mindig betörésért.

Mosolyogva hallgatta ezt a megállapítást,

— Talán mégis csak máshoz foghatna már egyszer! — jegyezte meg a detektívönök. — Nagyon rossz üzlet a betörés.

— Oh dehogy! — tiltakozott a betörő teljes meggyőződéssel — fényes üzlet az, a fő, hogy az embert ne csipjék el. Engem nem is értek tetten soha. Mindig másnak köszönhettem. Nincs megbízható ember. A legtöbb esetben is tűzbe tettem volna a czimborámért a kezem. Hát nem vesz össze az a számár a szeretőjével! Az pedig fogta magát és beárulta őt is meg engem is. De már most tanultam. Ezentúl egyedül dolgozom. Akkor fogjanak meg. Különben pedig miért vagyok itt? Azért a debreczeni betörésért? Hát ha tudják, bizonyítsák rám.

Így beszél az intelligens tolvaj, a ki meggyőződésből az a tolvajélet lélektanára mindenestre ezek szolgáltnak legbecsesebb megfigyeléseket és tanulságokat.

A háborús London.

A bácsi „Neue Freie Presse” egyik közelebbi számában érdekes cikket ír Leonhard L. a háborús Londonról. Leonhardot Man szigetén érte a háború kitörése. Természetesen internálták ugyanott, de hónapok múltán sikerült eljutnia Londonba, a hol számos barátja él.

Este érkeztem Londonba, a hatalmas Euston Station-ra, London embertől nyugzó északnyugati pályaházába. Nyolczat üt az óra, mikor autónk kirobog a pályaházából. Sajátságos látvány. Eltűnt a máskor piros, aranyos, zöld, fekete, világoskék színekben a fekete házakon kuszva végigsiető reklámlámpák fénye. Eltűnt az acélkék éjjeli égbolt is, narancssárga reflexentől, mely annyira jellemző London esti égenek világítására. Helyen-

ként valami megmagyarázhatatlan, szorongást okozó, nyugtalanító — olyan érzés, mint a milyen London sárga kódében szokta elfogni télen az embert. A gépkocsi óvatosan pöfög keresztül a híres Trafalger Square-on, melyen Nelson alakját magas, karsu oszlopán elnyelte a sötétség. De egyszerre kísérteties módon előbukik belőle: hatféle irányból vetítők fénykévei sugározzák be a tágas teret, hogy azután az égboltján keressek hasztalan a félelmetes Zeppelineket. Egy-egy pillanatra számtalan fakó arez világit a sötétből ki, majd eltűnik nyomtalan. A szorongató, a kísérteties érzés egyre fokozódik.

A forgalom megakadt, a kocsivezetőnek meg kell állnia. Végre megindul le a Temzéhez. Az egyébkor csillogó, mindig mozgalmassá folyam, a river, feketén és élettelenül, szinte bénán nyulik el partjai között. Mindenfelé letakart lámpások, úgy hogy a víz tükrének nincs módjában fénypontocskák visszaverése. Feketén és élettelenül terped el szállónk is. Ott is le van takarva minden világitó test. Mindjárt hogy belépünk, értésünkre adják, hogy szobánkban óvatosan kel bannunk a villamos világitással. Az ember sohasem tudhatja! Idegesség minden zúgban, nyoma sincs már a hajdani nyugalomnak és biztonságérzetnek.

Másnap reggel az estéhez hasonló benyomások. Az utcákon csak úgy hemzsegnék mindenfelé a barna khaki-ruhás, aranygombos, lapos sapkás, vékony sétapálczás katonák. Mind simára beretvált ábrázat, legfőkébb ha bajszuk van. A mi természetüket illeti, hol impozáns daliákat lát az ember, hol csaknem törpe emberkéket. Az angol hadvezetőség tudniillik az utóbbi időben kisütötte, hogy a kistermetű emberek közül kerüljen ki gyakrabban a legjobb katonák. Sok katonacsozon hűvös ellátározottság fejeződik ki, de nem ritka az olyan sem, a melyen félreismerhetetlen a kimerültség kifejezése. Kétségtelen, attól a kegyet enél kemény, a más-módtól, melyben az ujonczoknak kiképzés közben részük van. Csak nemrég irta egy ismerősöm, hogy hetvenegyedmagával zsúfolták egy 24 embernek szánó helyiségbe. Az volt a kaszárnyájuk. Az ágyuk kemény deszka, se derekalj, se párna. De nemcsak a szállásuk nem megfelelő, hanem kevés az étel is, a mit kapnak. Hogy a teljesen tervtelenül összetaborzott önkéntesek között milyen áthidalhatatlan szakadék van, még jobban kitűnik a következő levélből:

— Egész nap a legszégényletesebb gyalázásokban és istenkáromló szitkokban van részünk. Alig győzöm megvárni azt az órát, a melyben végre Franciaországba indulunk, hogy szabaduljunk ettől az elviselhetetlen élettől. Ha megérem ennek a szörnyű háborúnak végét, kiképzésemnek ezeket a hónapjaira fogok a legmélyebb irtózáttal és undorodással emlékezni.

A katonák általában udvariasan viselkednek és nem toladódk, ámbár túlzott önértékük és a szeszese italokhoz való nagy ragaszkodásuk gyakran válik hangos utcai boxpárbajok okozójává. A korecsak mind tele katonával. A korecsak ajtaja előtt pedig az asszonyok, a feleségek hajtogatják a poharat. Karjukon gyermekük — gyermeket nem szabad Public Houser-ba vinni — a a csöpp jószágot vígan itatják whiskyvel, sőt ginnel is. A bűn, a tudatlanság és a kizsákmányolás olyan szilárd szövetségre lépett itt egymással, hogy Lloyd-George látszólagos fáradozása számára, melylyel az alkoholárulás eltiltására törekszik, csak azánó mosoly van London népének.

A büszke Whitehall-üvezsába, a középületek, a paloták utcájába kanyarodom. Minden háztetőn az angol, meg

Az északi harcztérről. — Menetelő train.

a szövetséges államok lobogóit lengeti a szél. Minden mellékutczából a toprongyos rikkancsok idegrongáló kiáltásai hangszanak. Tele a szájuk szenzációs hírek címével: ordító hazugságokkal persze, Whitehall minden épületéről a szivárvány valamennyi színét utánozó plakátok rikácsolják a járókelők fülébe ezeket a kérdéseket és fölszólításokat:

— Mit feleltek valamikor fiasitoknak, ha azt kérdik majd, hogy a becsületért, a népek jogáért, a hazáért miért nem mentetek harozba?

— Nem tudjátok, hogy egész nemzeti létünk koczkan forog?

— Védelmezzétek meg hitveseiteket, testvéreiteket és leányaitokat a barbárok hordáitól!

— Erős ellenséget kell legyűrűnk, erőnk végső megfeszítése szükséges, ha azt akarjuk, hogy a jog és igazság a halálon és az ördögön győzedelmeskedjék.

Felkapok egy autobuszra, mely kakasülőjétől le a kereke abroncsáig szintén ujonctoborzó plakátokkal van tele. A kocsis megint a Trafalgar Square-ra vissz el. Az oszlop rengeteg talpa és a négy óriási brit oroszlan alakja köré sárga papirossal beragasztott deszka-épitményt ácsoltak. A sárga papiroson rengeteg betűkkel harsognak Nelson és Litobener figyelmeztető szavai. A járókelők oda se néznek a nagy aparátusnak. Jobb-meg balkéz felől két resesbanda fújja a verhungost. De hatásuk vajmi csekély. Munkálatlanok, hivatásos napolók, rongyos csavargók közömbös, sokszor gúnyos ábrázattal állják körül a szobrot. Ezzük ágában sincsen, hogy leparolázzanak. Ha szóba elegyedik velök az ember, vállukat vonják:

— Csak nem gondolja, hogy van a földön olyan hatalom, a mely katonáskodásra kényszeríthetne bennünket! Különben is minek lenne: hiszen néhány hét alatt amugy is vége lesz Germanynek.

Megint föltápaszkodtam egy autó-omnibusz tetejére. Első pillantásra az utcában ugyanaz a gomolygó tömeg, mint hajden. A nagy áruházak, Harsod, Selfridge, az oxford-streetbeli Peter Robinson előtt a tavaszi divatot tanulmányozó revőknek ugyanaz a sokadalma, mint hékés esztendőkbén. De ha az ember a tömegbe veszől, mindjárt megérzi a hisztériás, beteges hangulatot, melynek a tömeg olyan jó közlő szerve. A legtöbb üzlet, vendéglő és kávéház pénztárán nagy betűs felirat nyugtatja meg a vásárlót, hogy a cég szolgálatában egyetlen német és osztrák alattvaló sincsen. Más fölírások azzal dicsekednek el, hogy a cégnek hány alkalmazotija vonult be önként a hadsereghez. A nagy vendéglők elhocsátották olcsó német és osztrák embereiket, hogy a külföldieskedésnek egyszer s mindenkorra véget vessenek.

*

Szomoru a belga menekültek helyzete. A londoniak már nyilvánvalóan rájuk untak. Nap nem mulik botrány nélkül, a miknek részeges, de szemlátomást izmos és katonának termett belgák a bösei. Persze a katonáskodásról hallani sem akarnak. Különösen a fiatal belga nők iránt nagy az elkeseredés, mert minden felajánlott alacsonyrendű cselédszolgálatot elutasítanak maguktól azzal, hogy az ő hazájuk Albionért föláldozta magát, most hát Albionnak kötelessége, hogy gondoskodjék róluk. A belga-problémából még előreláthatóan nagy bajok fejlődhetnek majd.

KÉPEINKHEZ.

Az északi harcztérről.

Tüzérségünk 30 és feles mozsarai világhírűvé lettek a mostani világháboruban. Számtalanszor felemlítették már az orosz lapok is és mindannyiszor elismerték, hogy hatásában ugyszólván kiszámíthatatlan veszteséget okoz egy-egy találat. Ugyancsak így nyilatkoztak róla német szövetségeseink és a belgák is, a mely utóbbiaknak a bíres 42-eseken felül a mi 30 és felesünk okozta a legtöbb kárt elesett váraikban és más védműveikben. Azt állították fölöle, hogy egy-egy lövedékének hatása 4—500 lépésnyi sugárkörleten belül mindent elpusztít.

Hogy milyen nagyságu és súlyu egy ilyen ágyúóriás, azt így hozzávetőleg alig lehet meghatározni. Minthogy azonban igavonó állatokkal való szállítása egyáltalán lehetetlen s a szállításához készült motoroskocsi is körülbelül megfelel egy vasuti kocsis alépitményének, miután továbbá vasuton való szállítás közben is külön-külön részekre kell szétszedni s még így is az emberek egész csoportjának kell megbirkózni az egyes alkatrészekkel, míg azokat — mint az a képeink egyikén is látható — a vasuti kocsikba be- és onnan kirakják és összeállítják: elképzeltetjük, hogy egy ilyen monstrumnak a súlya megfelel egy vasuti teherkocsi súlyának, azaz 50—60 méternázának.

Nagyon természetes, hogy ennek a hatalmas ércszörnyetegnek még a lövéskor adott hangja is pusztít. 60—80 kilométernyire elhallatszó bömbölése 10—15 kilométernyi körletben valóságos földrengésszerű rezgést idéz elő a földön, egy-két kilométeren belül pedig alig maradnak épen az ablakok az irtóztató légnymástól. S ha valahol — mint azt a Nida mentét jelző képünk mutatja — valamely község közelében van felállítva egy ilyen ágyúpark, ennek és az ellenséges ütegeknek folytonos dübörgését követő erős légnymás és rezgés maga is oly nagymérvű károkat okoz a gyengébb alapzatu épületek falain s általában a kéményein és ablakain, mintba bombázás vagy erős földrengés pusztított volna keresztül az egész községen.

Ha már most tekintelbe vesszük, hogy a Dunajecz, Nida és a Pilicza mentén körülbelül négy hónap óta pozícióharcra kényszerül mindkét ellenséges fél, ugyszólván állandóan csak tüzérharczczal nyugtalanítja egymást s az oroszoknak több mint három hónap óta kísérletező előretörését legtöbbször ágyuharczczal kellett csapatainknak visszautasítani, a melyek között gyakran igénybe kellett venni a 30 és feleseket is: nem osodálkozhatunk rajta, hogy a municziót szállító train már azzal a súlyos tevékenységgel is teljesen le volt kötve, míg az ott fölmerült löszerszükségletet hol kocsikon, hol meg málbásállatokon való szállítás mellett kiélégíthette. (Közben megtörtént a gorliczai fényos győzelem s már nincs többé pozícióharc a Dunajecz és Nida mentén. Szerlc.)

HIREK.

Feldisztatás. Lapunk folyó évi 14. számában közöltük, hogy Palóczki József, III. számú csendőr-kerületbeli csendőr ez. őrmesternek, Ő császári és apostoli királyi Felsége, az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatainak elismerésül, a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. Palóczki csendőr ez. őrmester feldisztatása április 24-én ment végbe a budapesti csendőrségi laktanyában, szép ünnepség keretében. A feldisztatást, a kerületi parancsnok akadályoztatása folytán, Almásy Zsigmond, őrnagy foganosította, a ki a kitüntetett érdemeinek méltatása mellett, leendőletes beszéd kíséretében tüzte fel Palóczki mellére a legfelsőbb kegynek látható jelvényét. A feldisztatás után, a Budapesti állomásozó bajtársak vidám hangulattal ünnepelték hősi tetteit.

Csendőrségi Lapok zárszámadása. Bevétel: Maradvány 1913. év végével 6321 K 55 fillér; előfizetések az 1914. évben 23800 K 04 fillér; hirdetésekért befolyt 4072 K 80 fillér; a létesítendő csendőrségi internátus javára 85 K 13 fillér; egyéb átmeneti bevételek 487 K 77 fillér. Összesen a bevétel 34767 K 29 fillér. Kiadás: Fizetések 5692 K irói tiszteletdíjak 2748 K; hirdetési jutalék az ügynököknek 678 K 15 fillér; nyomdai költségek 13864 K 16 fillér; internátus javára bevételként szereplő összeg a III. csendőr-kerületi parancsnokságnak 85 K 13 fillér; sorsjegyekért a talányok megfőtőinek 58 K 65 fillér; postai kiadások 57 K; hirdetési díjak beszédése után százalék az ügynököknek 115 K; egyéb átmeneti kiadások 718 K 97 fillér. Összesen a kiadás 24017 K 06 fillér. Maradvány 10750 K 23 fillér, mely összeg a Csendőrségi zsebkönyv szerkesztő bizottság határozata alapján gyümölcsözés végett a III. csendőr kerületi parancsnokságnak adatik át, végleges hovatartása iránt a bizottság később fog határozni.

Adományok. Legutóbb a következő adományok folytak be hozzánk: Mészáros Mihály őrmester, csepeli őrsparancsnok nevének gyűjtése, a háboruban elesett katonák árvái részére, 17 K 80 fillér; Müller Mihály járásőrmester, bébbori járásparancsnok nevének gyűjtése a háboruban megvakult katonák részére, 89 K; Gyenes Gábor vári-i őrsbeli csendőr utján, Kálas József, vári-i lakos, egy sikeres nyomozás elismerésül a háboruban megvakult katonák részére, 10 K; a nyitraujlaki őrs legénysége, a háboruban megvakult katonák részére 10 K; Péter Sándor őrmester, dunatölgyesi őrsparancsnok, az I. osztályú vitézségi érme után járó első két havi érempótdíját a következőképp osztotta el: az internátus részére 10 K; a harostéren elesett katonák özvegyei és árvái részére 10 K és a háboruban megvakult katonák részére 10 korona. Az adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Egy csendőr vízbe fullása. Bíró Dénes őrsvezető ez. őrmester és Pethő Lajos csendőrből állott ratosnyai őrsbeli járőr április hó 25-én, Ratosnya és Palotailva között, szolgálat közben, a Maros folyón, csónakon akart átkelni. Pethő csendőr a folyó közepén egyensúlyát veszítve, a csónakból kiesett és bár járőrvezetője azonnal utána ugrott, hogy kimentse, mégis elmerülve a vízbe fullt. Holttestét megtaláltattuk.

Rablógyilkosság. Főth Péter lajosmizsei lakost április 22-én 23-kára menő éjjelen ismeretlen tettesek meggyilkolták és tanyájától mintegy 500 méternyire, a szántóföldön elásták. A horzsolmas tett elkövetésével

nevezett szolgálatait gyanúsítottak, kik a tett fedezése óta eltűntek.

Kérelem. Tornai Lajos, Zeibón (Szilágy vármegye) állomásozó csendőr kéri Bata János csendőrt, hogy címét vele egy fontos okból, mielőbb közölje.

Háborúval kapcsolatos írott emlékek gyűjtése. A magyar tudományos akadémia által kiadott Hadtörténelmi Közlemények szerkesztősége az alábbiak közlésére kért fel bennünket:

A magyar nemzeti muzeum könyvtárának igazgatósága elhatározta, hogy egybegyűjti az összes írott emlékeket és nyomtatványokat, a melyek a most dúló háborúra, ennek előzményeire és okaira vonatkoznak. Mivel azonban minden gondosság és buzgólkodás mellett is meg lehet, hogy a muzeumi könyvtárnak nem lesz módjában minden háborus írott emléket és nyomtatványt megszereznie, kívánatos, hogy ehhez a gyűjtéshez a nagyközönség is hozzájáruljon, hogy így a gyűjtemény minél teljesebb legyen. A Magyar Tudományos Akadémia kebelében alakított Hadtörténelmi Bizottság is szolgálataiba áll e nemes eszmének, hogy ez uton is teljesítse ama magasabb hivatását, mely kötelességévé teszi, miszerint nemzeti közérzetünkre fölemelő hatással bíró magyar badi történelem adatait gondosan összegyűjtse a jövő nemzedék és a történetírók számára, egy esetleg később alakítandó magyar hadi-levéltár anyaga gyanánt. Felkérünk tehát minden hazafit, hogy gyűjteményünk gyarapításához hozzájárulni sziveskedjen. A gyűjtendő tárgyak: könyvek, önálló füzetek és különlenyomatok, a melyeknek tárgya a mostani háború, ennek előzményei és okai, vagy a melyekben a mostani háborúra vonatkozás található. Hogy e füzetek vagy könyvek és különlenyomatok versben vagy prózában vannak-e írva, van-e valami tudományos vagy szépirodalmi értékük, az a teljességre törekvő gyűjtés szempontjából nem veendő figyelembe; önálló füzetekben megjelent egyházi és világi beszédek, előadások és felolvasások, a melyek a háborúval, annak előzményeivel és okával foglalkoznak; önálló füzetekben vagy csak egyes lapokban nyomtatott egyházi és világi, hivatalos és nem-hivatalos körlevelek, köriratok, felhívások, buzdítások, tanácsok, lázítások, utasítások, rendeletek, katonai buzdító és lelkesítő napiparancsok, rendszabályok stb.; önálló füzetekben vagy egyes hírlapokban lenyomatott háborus vagy háborus vonatkozású énekek, dalok, nóták, versek és imádságok; a ponyvairódalom mindenféle terméke, a melynek tárgya a háboruból való vagy vele összefügg; háborus vagy a háborúval összefüggő statisztikai kimutatások; háborus naptárak; háborus térképek; szöveges és szövegtelen háborus hangjegyek; szöveges és szövegnélküli képes ábrázolások (képek, képecskék, képeslevelezőlapok, műkedvelők által a helyszínen készített fényképfelvételek stb.); egyesületek és társulatok, ipari és kereskedelmi vállalatok jelentései, ha bennük valamely vonatkozás van a háborúra; mindenféle hivatalos és nem-hivatalos, hatósági és magán plakát (falragasz), a melynek tartalma összefüggésben van a háborúval; szinlapok, ha rajtuk a háborúval bármilyen vonatkozásban lévő előadás szerepel vagy ha az előadást háborus jótékony célra hirdetik; a háboruban elesett hősookról kiadott gyászjelentések; mindenféle értékpapírok, értékgjegyek, hitelpapírosok, hivatali és üzleti nyomtatványok, úrlapok, címkek, meghívók és sokszorosított fényképfelvételek, a melyek a háborúval bármiként összefüggésben vannak; legyezők, szalagok, kokárdák, zászlócskák, gyűjtőskatulyák, kávéházi, vendéglői és ezukrázdai papíros-szalvéták, a melyeken háborus szöveg, térkép vagy

kép van és akárminő más itt fel nem sorolt tárgy, a melyen háborus felirás, vagy háborus ábrázolás található. A magyar katonai kultúra legértékesebb anyagát fogják alkotni a gyűjteményben az írott emlékek, a melyek közé: a hódoltság, a táborokból érkezett levelek és tábori levelező-lapok, harcztéri jelentések, hadifoglaltknál talált följegyzések stb. tartoznak, melyeknek gyűjtésére — az enyészettől való megmentésük végett — különösen felhívjuk a magyar közönség heves figyelmét. Nagy hazafias és tudományos szolgálatot tesz az, ki a háborus források után kutató magyar történetírásnak bármirő, de főleg ritkább, nehezebben hozzáférhető vagy értékesebb magyarországi vagy külföldi, magyar- vagy idegennyelvű háborus nyomtatványával vagy írott emlékekkel hozzájárul a gyűjtemény minél teljesebbé tételéhez. A gyűjtött nyomtatványokat és kéziratokat akár a Magyar Nemzeti Múzeum Széchenyi könyvtárának vagy a Magyar Tudományos Akadémia által kiadott Hadtörténelmi Közlemények szerkesztőségének (Budapest, VIII. Ludovikaeum utca 4. szám) kérjük beküldeni. A naplókra és levelekre nézve megjegyezzük, hogy ezek zárt, lepecsételt és a felbontás határidejével ellátott borítékokban is beküldhetők; ezek nyilvánosságra hozatala tárgyában kifejezésre juttatott kívánalmak, a fennálló szabályok értelmében, feltétlenül tiszteletben fognak tartatni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Angol adoma Bismarckról. Az angol sajtó egy idáig ismeretlen Bismarck-anekdótát közöl mostanában. Az időközben meghalt Albert Vandom, angol haditudósító egyik rokona beszélt el, hogy a haditudósító Bismarck halálakor a következőket mondotta neki: — A német-francia háború végén én is Versaillesban voltam Bismarck közelében. Tiltva volt esti tíz óra után elhagyni a lakást, de egyszer mégis megtettem, mert szenvedélyes dohányos vagyok és nem volt egyetlen cigarettám se. Épen egy sarkon fordulok be, a mikor az ellentétes irányból egy sebesen haladó úr ugyanezt cselekszi. Az összeütközés annyira heves volt, hogy én fölbuktam. A ki föllökött, Bismarck volt. Még mielőtt föltápáskodhattam volna, a hatalmas úr galléron ragadt és megkérdezte. «Kicsoda ön és mit keres ilyenkor?» Megmondtam, hogy haditudósító vagyok. «Mutassa az utlevélét!» felelte. Magttem; miután átvizsgálta a legszebb rendben lévő okmányomat így szólt: «Mit keres még tíz óra után is az utcán?» «Nincs cigarettám és e nélkül nem tudok dolgozni!» Bismarck, a ki maga is szenvedélyes dohányos volt, mosolyogva válaszolt. «Ez az egyetlen mentés, a mit elfogadhatok, de ön igen nagy veszélynek tette ki magát. Néhány lépéssel odább egy órbe ütközött volna, a ki lölte volna önt!» Bismarck ezután néhány szívtart adott nekem és azt tanácsolta, hogy mielőbb térjek haza. A háború után Vandom Friedrichsruhében fölkereste Bismarckot, a ki igen szívesen fogadta őt.

A drága zsenlye. Salzburgi ujságok érdekes peres ügyről tesznek jelentést, a melyben a napokban itélkezett végérvényesen az ottani tartományi főtörvényszék egy fellebbezési tanácsa. A per fölötte aktuális is, mert összefügg a háborúval; vádlott ugyanis egy bischofshofeni pék volt, a kit egyik vevője panaszkodott be ár-uzsoráért, mivel neki fölemelt áron olyan zsemlyét adott el, a mely darabonként 42 grammot nyomott, holott az előírás szerint a zsenlyének 52 grammnak kellett volna lenni. A járáshírség, mely az ügyet első fokon

tárgyalta, a vádlottat bizonyítékok hiánya miatt és másrészt szubjektív okokból is a vád alól fölmentette. A panaszos és az ügyész azonban ebbe nem nyugodtak bele és föllebbeztek. Úgy látszik jó szimatjuk is volt, mert a tartományi főtörvényszék másként vélekedett a az ügy letárgyalása után, — hogy ezzel minden árfelesigazó uszorsának előtettendő példát adjon, a vádlott Reif Antal pékmestert jogtalan árfelemelés és uszora vétségében marasztalta el és az alapon 200 korona pénzbüntetést, behajthatatlanság esetére pedig megfelelő szabadságvesztést rótt ki rá.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényes-égenél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyegyet ne küldjenek.

V. L. osendőr. Igen.

Balaton. 1—3. Nem terheli a közgazdálkodást. 4. Csak a tényleges járőrvezető viselheti. 5. Az őrsparancsnok-helyettes.

Május. Forduljon őrsparancsnokához.

T. IX. Elvi döntést igényel.

Pályázó. Igen.

U. A szárnyparancsnokság intézkedését nem bírálhatjuk. Felvilágosításért a szárnyparancsnoksághoz fordulhat.

Montana. 1. Automatikusan tovább szolgál. 2. Csak a háború végén.

II. A háború alatt nem számíthat kinevezésre.

1898. Beküldött közleménye nem üti meg mértékünket. Nem közölhető.

M. M. Nézetünk szerint a járőrvezető.

L. N. Mint rokkantak újból felülvizagálандók voltak.

B. J. Sokkal komolyabb időket élünk, mintsem, hogy ilyen nem illőszori «problémák» megfajtásával foglalkozunk.

1880. 1. Nem. 2. Igen. 3. Irjon egy lértivevényes ajánlott levelet. 4. A kereskedelmi iskola olvégzése szükséges.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Trefás kérdések.

1. Melyik sóból iszunk?
2. Melyik són van cóna?
3. Melyik só kerti eszköz?

Betűtalány.

Él j e e a k a t á á
e e e o á á

Megfejtési határidő: 1915 május 17-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Érszóló királyné szanatorium-sorsjegy lesz kiosorsolva.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő. császári és apostoli királyi Felsége 1915. évi május hó 2-án Bécsben tett legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott:

1915 május hó 1-ével:

vezérőrnagygyá:

a következő ezredesi: Fery Oszkárt, (rang 1915 május 2) a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének helyettesévé való egyidejű kinevezése mellett;

alezredesekké:

1915 május hó 1-ével:

1915 május 1-ei ranggal:

a következő őrnagyokat: Bujtás Endrét, (1. rangszám) a VI.

felsőcsapathi Könyvtárosy Árpádot, (2. rangszám) a IV. és Imrely Ferenczet, (3. rangszám) a VII. számú csendőrkerület állományában:

főhadnagyokká:

1915 március hó 1-ével:

1915 március 1-ei ranggal:

a következő hadnagyokat: kossuthi és udvardi Kossuth Kálmánt, (1. rangszám) a VI. és

Gergely Endrét, (5. rangszám) az II. számú csendőrkerület állományában, továbbá:

1915 május hó 1-ével

később meghatározandó ranggal:

Riesz Györgyöt, a II., Szepessy Árpádot, a IV., Mazóly Belát, a VII., Huber Ferenczet, az V., Pinczés Zoltánt, az I. és dr. Gergely Sándort, a II. számú csendőrkerület állományában.

Ő. császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április hó 24-én Bécsben tett legfelsőbb elhatározásával: bgasenyey László Albert vezérőrnagynak, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelő-

helyettesének jelenlegi szolgálati alkalmazása alól egészségi tekintetből saját kérelmére való felmentését folyó évi május hó 1-ével legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Ő. császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április hó 21-én Bécsben tett legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy

Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül:

kossuthi és udvardi Kossuth Kálmán csendőrhadnagy-
nak a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék.

Ő. császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április hó 21-én Bécsben tett legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományába tartozó:

Uhlig László főhadnagy, a szent Mihályról elnevezett hajó királyi érdemrend IV. osztályját és

Szállai János járásörmester, ugyanezen rend érdemkeresztjét elfogadhatassa és viselhesse.

Adományoztatott:

a hadsereg-főparancsnokság által:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül:

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Jánka János és

Czáka Alajos csendőrörmestereknek.

A tényleges szolgálati állományba felvétetik.

1915 május hó 1-vel:

Kunos Béla, várakozási illetékel szabadságolt IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, az újból megosztott felülvizsgálat eredménye alapján mint szolgálatképes.

Kineveztetnek:

A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1915 május hó 1-ével:

csendőr törzsörmesterré:

Galicza József örmester, (1. rangszám) VII. és Posch István örmester, (2. ") III. számú csendőrkerület állományában.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Eldőlegek értékpapírokra. Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbé letiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek elintézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betét az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem költi, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Eldőleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkedések és chequok beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felzárkásával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Előléptettek :

1915 február hó 1-ével:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

csendőr ez. őrmesterré:

Szatay László és Bors Simon, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök:

1915 április hó 1-ével:

ugyancsak a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

csendőr ez. őrmesterré:

Takács Ferencz és Markovics Tádé, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök:

a cs. és kir. 3. hadsereg hadtápparancsnoksága által:

őrmesterré:

Sulzer Adolf, Kasza János, Karalyos Gyula, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető ez. őrmesterek:

őrsvezető ez. őrmesterré:

Támba Demeter, ugyancsak II. számú csendőrkerületbeli csendőr ez. őrmester:

csendőr ez. őrmesterré:

Hajdu Lajos, Zsurka Sándor I. számú, továbbá Vincze János, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök:

a cs. és kir. Pflanzler hadseregsoport táborig csendőr törzstisztje által:

csendőr ez. őrmesterré:

Vas István, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr:

1915 április hó 10-ével:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

csendőr ez. őrmesterré:

Vlkolinszky Kálmán, V. számú csendőrkerületbeli csendőr:

1915 április hó 11-ével:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

őrsvezető ez. őrmesterré:

Nobik József és Jeszenszky Ödön, IV. számú csendőrkerületbeli csendőrök:

1915 április hó 12-ével:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

őrmesterré:

Bellobrád István, V. számú csendőrkerületbeli őrsvezető ez. őrmester:

őrsvezető ez. őrmesterré:

Kocsis Ferencz és Páli Jakab, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Járőrvezetői jelvényekkel elláttattak :

Pénzes István, Molnár Bálint, Sipos Miklós, Takács István, Bajás Károly, Farkas István és Oszlár Ferencz III. számú, továbbá Papp János, Major Péter Pál, Pusztás Ferencz, Gyöngyösi József, Dóra Béla, Horváth István I., Porcsin Márton, Ádám Antal, K. Szabó Sándor, Dupai Mihály, Szombati Sándor, Janicsok István, Erdei Albert, Balogh Lajos, Székely Ferencz, Szekeres István, Papp János, Pesti Károly, Bendé Lajos, Oseh József, Teszlió Mihály, Brdás Miklós, Bereczki Mihály, Gellén Ferencz és Márkus Mihály, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Csoda
Gramofon

óriási és nagy, erős, tiszta hangú beszélőgép 25 K. Legszebb lemezek nagyok és duplák. Fedák Sári, Király, Rózsa, Fráter, Göndör, Solti, Steinhart énekel — 60, 2', 2'30 kor.

Árjegyzék összes hangszerekből ingyen

MOGYOROSSY GYULA

kir. szab. hangszergyár,
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérapalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postlelon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünékvilág beszélőgépek, lemezek és varrógépek órási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

**Nyomtatványok
Sapkák
Keztyűk
Kardbojt
Celluloid kezelő és
nyakra való
Czipőkrém
Fegyverzár
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.**

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

**Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.**

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a Csendőrségi Lexikon 5 koronás árát 4 koronára szállítottuk le, kedvezményes árban még csak néhány példány van belőle raktárunkon, amért is kérjük arra vonatkozó rendelését.